

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Vindicatio Augustanae Confessionis ab impactis ipsi, a
Roberto Cardinale Bellarmino, per summam iniuriam,
libello cui iudicii de formula concordiae titulum fecit,
viginti & duobus mendaciis**

**Titius, Gerhard
Besecenius, Stephan
Helmestadi[i], 1656**

Mendacium XII.

[urn:nbn:de:bsz:31-67740](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67740)

tos, oculo non maligno, nec fugitivo voluerint intue-
ri. Nec verbum hîc amplius addemus, nisi illud, quod
Confessio eopse loco recte dixit; *nunquam similes omnium
ecclesiarum ritus fuisse.*

41

MENDACIUM XII.

Præfatione de abusibus mutatis : *Cum ecclesia apud
nos de nullo fidei articulo dissentiant ab ecclesiâ catholicâ, tantùm
paucos quosdam abusos omittant &c.* Subijcit Bellarminus quæ
sequuntur : illud non est prætereundum, quod cum di-
cunt, se ab ecclesiâ catholicâ non dissentire, nisi propter
paucos eosque novos abusos ; si per ecclesiam Catholi-
cam intelligunt eam, quæ nunc paret Romano Pontifici,
fatentur se extra catholicam esse. Et sanè viderint ipsi,
an propter paucos abusos ab ecclesiâ catholica separare
licuerit. Si verò per catholicam intelligunt antiquam ec-
clesiam, mentiuntur cum dicunt, hos abusos esse novos,
fuerunt enim in antiquâ ecclesiâ, si illa est ea catholica, à
quâ non dissentiant, nisi ratione abusuum.

Resp. Bellarminum hîc illationes suas fictæ hypothesi
superstruere. Supponit ipse, ac si Confessio dicat, *se ab ec-
clesiâ catholica dissentire propter quosdam abusos.* At non ita
est, nec id dicit Confessio. Verba ejus integra ita habent:
*Cum ecclesie apud nos, de nullo fidei articulo dissentiant ab eccle-
siâ Catholicâ, tantùm paucos quosdam abusos omittant, qui novi
sunt, & contra voluntatem Canonum, vitio temporum recepti &c.*
ubi non reperit Confessio nomen catholicæ ecclesiæ ad
abusuum mentionem, nec dicit se *quosdam abusos catholicæ
ecclesiæ omittere*, sed hos vocat *novos, & vitio temporum re-
ceptos*, minimè vero catholicos. Fallit itaque Bellarmi-
nus, quando eam mentem Confessioni tribuit, ac si ipsa
abusus quosdam ecclesiæ Catholicæ ascriberet, in qui-
bus

F

bus

bus ab illa ipsa se dissentire, simul fateretur. Neutrum horum in mentem venit Confessioni. Quod si verò porò quis interroget, quem, aut quos demum, intelligat Confessio, cuius aut à quibus *invectos abusus se omittere* dicat? Respondebimus, hoc manifestum fore è verbis epilogi præcedentium XXI. articulorum. *Hæc ferè summa est doctrina apud nos, in quâ cerni potest nihil inesse, quod discrepet à scripturis, vel ab ecclesiâ catholicâ, vel ab ecclesiâ Romana quatenus ex scriptoribus (Väter Schrifften / habet exemplar vernaculum) nota est, quod cum ita sit, inclementer iudicant isti, qui nostros pro hæreticis haberi postulant. Sed dissensio est de quibusdam abusibus &c.* Dissensio itaque circa abusus, Confessioni est ab ijs, qui ita *inclementer iudicabant*, ut proximè præcedebat, hoc est à recentioribus illis pertinacibus Papistis, non ab ecclesiâ catholicâ, quod Bellarminus pro lubitu fingebat.

Hoc verò jam monstrato, quod Confessio abusus non tribuat Catholicæ ecclesiæ, frustra sollicitus est Bellarminus, an *per ecclesiam Catholicam, eam quæ Romano Pontifici nunc pareat, intelligat Confessio?* Ab illius sanè ecclesiæ abusus se dissentire Confessio fatetur, sed Catholicam eam sicut sciebat non esse, ita nec pro tali agnovit. Ratione quoque istorum abusuum extra societatem Romanæ ecclesiæ se fore, haut illubentes procul dubio Confessores pronunciaturi fuissent, ecclesiæ nihilominus Catholicæ genuinos se cives ac consortes permanuros, certò sibi persuasuri. Sed urget, ut audivimus, Bellarminus; (1.) *si per ecclesiam Catholicam intelligant Confessores antiquam aliquam ecclesiam, mentiri eos cum dicant, hos abusus esse novos, fuisse enim in antiquâ illâ ecclesiâ:* (2.) *videre ipsos jubet, an propter paucos quosdam abusus, ab ecclesiâ Catholicâ sese separare licuerit?*

Resp.

Resp. ad (1.) quàm expeditè Bellarminus potuit effu-
 tire, mentiri Confessionem quando abusus, de quibus
 conquesta est, vocavit novos, & quàm expeditè potuit af-
 firmare quod recepti fuerint illi in antiquâ ecclesiâ, tam
 nos promptè posse reponere, mentiri Bellarminum, quan-
 do abusus illos non novos, sed in reteri ecclesiâ usitatos
 fuisse contendit. Instituaturn justum rerum examen, ju-
 sta sententiarum collatio, & tum apparebit, Confessio an
 Bellarminus dixerit mendacium. Certè inter abusus il-
 los primo loco Confessio recitavit subtractionem Cali-
 cis Eucharistici, & proximè ab eâ, rigidam illam conju-
 gij Clericorum prohibitionem. Scripsit autem de Cali-
 cis subtractione *ò papa* Calixtus noster, Tractatu hu-
 jus argumenti §. xi; *Certum est, totis mille annis, in solennibus
 publicisque ecclesia catibus, & panem & calicem populo præbi-
 tum semper fuisse, nec ullum potest afferri exemplum contrarium.
 Si quod habent Pontificij in promptu, aut alicunde eruere possunt,
 ne id nobis inuideant aut proferre parcant.* Tractatum eum
 Erbermannus & Mülmannus, ambo Iesuitæ, ambo apo-
 statæ & furiosè maledici scriptores, supremo conatu im-
 pugnarunt, neuter ullum quale Calixtus poposcerat ex-
 emplum, alicunde effodere potuit. Clericorum verò con-
 jugium, viginisse adhuc seculis post Christum natum tri-
 bus (imò & ultra) paulò post Nihusium, & ipsum virulen-
 tissimum apostatam, Mendac. xiv. confitentem audiemus.
 Non opusest in reliquis similem collationem jam institue-
 re, ad Bellarminum redeo, & dico (2.) majores nostros nun-
 quam ab ecclesiâ Catholicâ, imò nec à Romanâ, quam
 multorum tamen defectuum ream peragerent, prorsus
 sese separasse. Sic enim loquuntur laudato articulorum
 epilogo: *si qua esset dissimilitudo (inter nos & Papistas, cir-
 ca irreptitios abusus,) tamen decebat hæc lenitas episcopos, ut*

propter Confessionem quam modo recensuimus, tolerarent nostros. Et in fine Apologiæ: Isti rationem excitati schismatis reddent, qui manifestam veritatem initio condemnauerunt, & nunc summâ crudelitate persequuntur. Tolerari itaque desiderarunt majores nostri in communione Romanæ ecclesiæ, saltem publicos abusus illis licuisset corrigere, & schismatis causam in adversarios apertè contulerunt. In quibus etiam hætere culpam, res ipsa clamat, cum Leo x. urbis episcopus, Lutherum pendente lite, & interpositâ ab hoc (qui simul cognitioni causæ quàm humilimè se offerebat) legitimâ ad universale Concilium appellatione, contra juris ordinem vibratâ excommunicatione, à suâ communione unâ cum omnibus ei adstipulantibus projecit. Neque verò novi erat exempli, à Romano episcopo ad universale Concilium appellare, cum Pontificem non adeò diu, & verbis & factò universali Concilio subiecissent Basileense & Constantiense Concilia, & ob oculos tum versaretur recentior Sorbonæ Parisiensis, ab eodem rugiente Leone, ad universale Concilium, in causâ abolitæ sanctionis Pragmaticæ interposita appellatio, sicut hoc ex historiâ superioris seculi facilè potest esse notum.

MENDACIUM XIII.

Articulo de Conjugio sacerdotum: In Germaniâ inquirunt, primum ante annos 400. Sacerdotes vi coacti sunt ad cœlibatum. Hoc quoque Bellarminus mendacium vocat, & vel ante 800. annos, adductis aliquot in Germaniâ habitis Concilijs, Moguntino, Wormatiensi &c. & Zachariæ Pontificis testimonio, clericos ad cœlibatum adactos esse contendit.

Resp. Bellarminum ἀβλεψία quadam hic lapsum esse. Non enim dicitur à Confessoribus simpliciter, ante annos primum 400. prohibitionem conjugij clero Germanico imponi cœpisse, sed tum primum per vim, per supplicia